

zaaknummer 2013 W 1132

19 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M. Jeltjes, advocaat Amsterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [maand] 1977 priester van het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 april 2014. Op 14 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], hoofd Bureau Officialaat van het Aartsbisdom Utrecht. Op 28 augustus 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam. Namens het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was dienstplichtig soldaat in het leger en zeer gelovig. Zo was hij aangesloten bij [beweging]. Na verloop van tijd, in 1973, en na het lezen van geschriften van [organisatie] kreeg klager last van wat hij 'godsdienstverwarring' noemt. Klager kreeg zijn twijfels over het leger en overwoog verder militaire dienst te weigeren. Omdat klager met veel vragen zat over onder meer het geloof, waar het leger voor stond en over zijn seksuele identiteit heeft hij raad gevraagd aan een geestelijk leidsman, via deze werd hij doorverwezen naar aangeklaagde.

Het eerste contact tussen klager en aangeklaagde bestond uit een oriënterend gesprek. Hierna werd een nieuwe afspraak gemaakt voor een ontmoeting in het parochiehuis waar aangeklaagde een kamer had. Tijdens het gesprek met aangeklaagde deelde klager intieme gedachten met hem, waaronder zijn seksuele interesse voor zowel jongens als meisjes. In dit gesprek zei aangeklaagde tegen klager dat deze contactgestoord was.

Er volgde een tweede gesprek, waarin klager het over zijn dienstweigering wilde hebben. Aangeklaagde moedigde klager aan te gaan staan en begon hem, onder verwijzing naar zijn contactgestoordheid, tegen zijn schouder te duwen. Alhoewel klager dit vreemd vond, dacht klager dat dit de ultieme test was om te controleren of hij wel echt een dienstweigeraar was én of hij wel echt contactgestoord was. Klager ging mee in de krachtmeting die aangeklaagde leek te willen ontlokken. Dit leidde ertoe dat zij in een stoeipartij belandden en met op de grond terecht kwamen. Klager zat op zijn knieën. Aangeklaagde zat eveneens op zijn knieën achter klager en leunde over hem heen. In een flits maakte aangeklaagde de riem van klager los en ging met zijn hand in de broek van klager. Hij ging met zijn hand tussen de billen van klager door naar de geslachtsdelen van klager welke hij vervolgens betastte. Klager voelde direct dat dit niet klopte, stond op, fatsoeneerde zijn kleding en ging zitten om het gesprek over zijn dienstweigering te vervolgen.

Hierna heeft klager nog een aantal keer gesprekken gevoerd met aangeklaagde. Aangeklaagde zocht daarbij echter geen toenadering meer tot klager, zodat het bij die ene gebeurtenis is gebleven.

2.2. Nog steeds kan klager boos worden om hetgeen er destijds gebeurd is. In de intieme relatie met zijn echtgenote speelt het misbruik door aangeklaagde nog een rol.

Door het indienen van onderhavige klacht hoopt klager rust te vinden in zijn hoofd en de rancune die hij heeft tegen de R.-K. Kerk een plaats te kunnen geven.

2.3. Klager wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen hem destijds door aangeklaagde is aangedaan. Voorts wil klager met zijn klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.-K. Kerk.

Bij een gegrondverklaring van zijn klacht, wenst klager een financiële tegemoetkoming te ontvangen voor het leed dat hem is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat het gelet op het de reeds verstreken tijd, lastig is om informatie te vergaren uit de periode waarin het seksueel misbruik plaats zou hebben gevonden. Echter, op basis van de overgelegde steunbewijzen moet geconcludeerd worden dat de door klager omschreven gebeurtenissen aannemelijk zijn.

[Naam] heeft ter zitting namens het Aartsbisdom spijt betuigd en verontschuldiging aan klager aangeboden voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 41 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenis die klager schetst heeft plaatsgevonden. Aangeklaagde heeft klager uitgedaagd om met hem te stoeien. Tijdens het stoeien kwamen beiden op de grond terecht. Toen maakte aangeklaagde de riem en de broek van klager los en ging achterlangs met zijn hand via de bilnaad van klager naar diens geslachtsdelen en betastte zijn geslachtsdelen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een tweetal reeds gegrond verklaarde klachten, bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2012T678 en 2013W1068. In beide zaken werden de betreffende klagers eveneens bij aangeklaagde thuis uitgenodigd en mondde een aanvankelijk prettig gesprek snel uit in het op een seksueel gewelddadige manier benaderen van de betreffende klagers door aangeklaagde. In het dossier zitten tevens toestemmingsverklaringen met de nummers 2010-2282 en 2011-1737, waaruit wederom naar voren komt dat een gesprek met aangeklaagde uitmondt in een lichamelijk contact waarbij aangeklaagde op gewelddadige wijze seksuele handelingen verricht bij de betreffende melder.

Tenslotte bevindt zich in het dossier de steunverklaring van de echtgenote van klager, waarin zij schrijft sinds enkele jaren op de hoogte te zijn van het misbruik gepleegd door aangeklaagde. De Klachtencommissie heeft ook acht geslagen op de steunverklaringen van [naam] en [naam] waaruit blijkt dat klager al in de jaren '70 heeft verteld over hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien draagt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende bij om het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde aannemelijk te achten.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van het gezag waarop aangeklaagde als geestelijke aanspraak maakte en gezien de door klager beoogde vertrouwensrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik 21 jaar oud en zocht in aangeklaagde de persoon aan wie hij zijn gevoelens kon toevertrouwen en die hem antwoord kon geven op de levensvragen die klager had. Van de verwarring die bij klager bestond heeft aangeklaagde misbruik gemaakt. Aangeklaagde was juist iemand waarin klager het vertrouwen had dat hij hem zou kunnen helpen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 september 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.